

Verminder de criminaliteit onder asielzoekers door ze sneller aan het werk te zetten

Door [Eduard Bomhoff](#) - 24 augustus 2024

Geplaatst in [Arbeid](#) - [Criminaliteit](#)

Criminaliteit onder asielzoekers is een afschuwelijk probleem. Voor de slachtoffers van de nu al duizend asielzoekers in de categorie van de zwaarste criminelen. Voor alle mensen die 's avonds niet meer naar buiten durven. Voor vrouwen die op straat last hebben van scheldwoorden die ze niet verstaan maar wel begrijpen, en die worden nagekeken en becommentarieerd door jonge mannen. Voor winkeliers die overwegen om het maar op te geven en hun winkel te sluiten. En ook voor de wel als landgenoot geaccepteerde mensen uit Syrië en Noord-Afrika, die hier werken, maar dagelijks voelen dat Nederlanders hen niet vertrouwen, en die hun kinderen moeten helpen om daarmee te leven.

En ook is criminaliteit onder asielzoekers giftig voor de politiek. Geert Wilders ging naar Westerwolde, en Westerwolde koos massaal voor Geert Wilders. Tweeënvierdertig procent van de stemmen in de gemeente van Ter Apel. Nu moet het nieuwe kabinet vorderingen laten zien. Lukt dat onverhoopt niet, dan gaan mensen elk geloof in de politiek verliezen, en niet alleen in Westerwolde.

Twee recepten

Niemand gelooft toch dat alle Syrische jonge mannen moeten vluchten, omdat hun moedige werk als journalist of advocaat hen in gevaar brengt? Hoe zou je als jonge vluchteling al zo'n werkhistorie kunnen hebben? Nee, die zoeken hier een betere toekomst, moeten urgent achtduizend dollar terugbetalen aan de mensensmokkelaars, en ontdekken dan snel dat een criminele carrière riskant is maar kans biedt op veel geld.

Verminder de criminaliteit onder asielzoekers door ze sneller aan het werk te zetten

Er zijn logischerwijs twee recepten om zulke criminaliteit te bestrijden: lange gevangenisstraffen want een jonge man in het gevang kan pas weer inbreken of drugs handelen als hij weer vrij is. Of snel een baan met een inkomen, en een stabiel(er) leven (gezin, kind?), zodat het pad van de misdaad het minder aantrekkelijke alternatief wordt. Een gezegend land weet allebei die recepten toe te passen. Streng waar nodig en tegelijk de weg naar eerlijk werk wijd open.

Zo gelukkig is Nederland niet. Er zijn capaciteitsproblemen bij politie, justitie en de gevangenissen, en de weg naar werk is voor de asielzoekers langdurig geblokkeerd. Overal in het land zitten grote groepen jonge mannen met gierend testosteron dicht op elkaar in een asielcentrum met een maximaal lange wachttijd voor een uitspraak over hun verblijf, en daarna nog jarenlange wachttijden bij de (door ons betaalde) beroepsprocedure. En veel te lang een verbod op eerlijk werk.

Om het probleem echt aan te pakken hebben we ook cijfers nodig. En sinds kort zijn die er in twee artikelen over ervaringen in Zwitserland met asielzoekers. Zwitserland is geen lid van de EU, maar betaalt mee aan de 'Frontex'-bewaking van de EU-buitengrenzen, overlegt over alles met de EU, en valt volledig onder het Europese Hof voor de mensenrechten.

Hoe sneller aan het werk hoe beter

[Michaela Slotwinski en twee co-auteurs](#) aan de Universiteit van Basel maken slim gebruik van verschillen tussen de zesentwintig kantons. Nationale wetgeving verbiedt alleen werk in de eerste drie maanden in de opvang, maar sommige kantons zijn strenger en verlengen die periode, en een paar kantons verbieden zelfs elke vorm van werk totdat alle administratieve procedures en beroepsmogelijkheden zijn afgerond. In die kantons werkt dus 0 procent van de asielzoekers; in de kantons die meer ruime bieden voor werk na die eerste drie maanden is gemiddeld over al die kantons met eerder werken 10 procent van de nieuwe asielzoekers direct aan het werk, met een maximum van 30 procent in kantons die de meeste vrijheid bieden.

De cijfers laten zien dat mensen die sneller aan het werk gaan tijdens hun asielprocedure het ook later veel beter doen, en dat ieder jaar van uitstel door trage ambtelijke molens schadelijk is voor de kansen op werk van degenen die mogen blijven.

Toptijdschrift

Het is logisch dat wie werkt weinig tijd heeft voor winkeldiefstal of drugshandel, en de Zwitserse gegevens bevestigen dat. De Belgische hoogleraar Mathieu Couttenier heeft met hulp van drie Zwitserse researchers aangetoond dat asielzoekers die in hun jeugd van dichtbij geweld hebben moeten meemaken (denk aan Syrië!), in Zwitserland verhoudingsgewijs vaker ook gewelddadig zijn. Maar zelfs voor die groep is hun gedrag zeer veel beter als ze maar snel aan het werk kunnen.

Het gunstige effect van een snelle weg naar werk op lagere criminaliteit is 'substantial'. Hoewel alle cijfers uit Zwitserland komen, kreeg dit belangrijke artikel een plaats in het toptijdschrift *American Economic Review*, dat alleen een artikel publiceert over één klein Europees land wanneer dat groot

Verminder de criminaliteit onder asielzoekers door ze sneller aan het werk te zetten

nieuws bevat. Naar *The Violent Legacy of Conflict: Evidence on Asylum Seekers, Crime, and Public Policy in Switzerland*, AER, Vol. 109, nr 12 is intussen dan ook al meer dan honderd keer in heel Europa verwezen, maar naar ik meen nog niet eerder in Nederland.

Ons nieuwe kabinet vergadert nu over mogelijkheden om de asiel-instroom terug te brengen. Moeilijk, maar er valt te leren in Denemarken, Finland en andere landen met een veel lagere instroom. Ook kan Nederland eisen dat de EU de Tunesië-deal uitbreidt naar Egypte en Marokko, en opnieuw in de NAVO de oude suggestie aan de orde stellen van expert Edward Luttwak om schepen van smokkelaars op het strand van Libië lek te schieten voordat iemand is opgestapt.

Stappenplan

De politieke retoriek gaat vooral over de instroom, maar het kabinet kan ook de criminaliteit van hen die hier al zijn aanpakken. Dat is niet onmogelijk. Als minister Ingrid Faber en staatssecretaris Ingrid Coenradie (beiden PVV) inderdaad onder de indruk komen van de Zwitserse cijfers, zouden ze dit stappenplan kunnen kiezen:

- Maak een politieke afweging van kosten en baten van snellere doorstroom naar werk en overtuig daarmee de ministers van NSC en VVD.
- Vraag of haal managers en juristen uit de best presterende kantons van Zwitserland hier naartoe, en leer daarvan. Laat objectieve en onafhankelijke Nederlandse juristen de Zwitserse *best practice* overzetten in voorstellen voor nieuwe Nederlandse wet- en regelgeving.
- Wees eerst grondig voorbereid en doe dan pas het nodige zodat het UWV, de Belastingdienst en de gemeenten volop gaan meewerken. Die zullen schrikken van Zwitserse beren op hun pad. Maar wat wetstechnisch en Europees kan in Zwitserland, kan hier ook.
- Spreek pas dan met 'Vluchtelingenwerk' en de 'Adviesraad Migratie' want die missen objectiviteit. 'Vluchtelingenwerk' werkt met vrijwilligers die zo veel mogelijk willen helpen met het vinden van argumenten voor toelating. De Adviesraad Migratie probeert zelfs om ons te overtuigen dat de criminaliteit in sommige opzichten [wel meevalt](#).
- Ga naar de Tweede Kamer met een compleet plan tegen criminaliteit van asielzoekers. En, wees wijs en spreek in de Kamer zonodig liever over testosteron bij jonge rondhangende, zich vervelende en diep in de schulden zittende asielzoekers, dan over hun religieuze achtergrond.

Eduard Bomhoff is oud-hoogleraar economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam, Nyenrode en Monash University. In 2002 was hij vicepremier in het eerste kabinet-Balkenende.

Het zijn de donateurs die **Wynia's Week** mogelijk maken. Doet u al mee? Doneren kan op verschillende manieren. Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!